

Purvam veltīts mūžs

Katrai vietai ir sava vēsture, savas tradīcijas. Ja Ventspils, Kolkas raga un Mērsraga vārds saistīts ar bangojošo jūru, tad Līvānu, kuriem garām tek Daugava, otru pamali apvij lielais Skrebelis. Lai cik savādi tas liktos, arī purvu, tāpat kā jūru, mežu un tīrumus, var iemīlēt.

Jānis Galvāns ar purva plašumiem sastapās 1933. gadā, kad viņu pieņēma darbā kā vienkāršu racēju. Līvānu kūdras purvam toreiz bija daudz saimnieku — Zemkopības un Tautas labklājības ministrijas, akciju sabiedrība «Ogle». Par strādniekiem pieņēma tikai ģimenes cilvēkus. Jānim Galvānam darba prieks nebija ilgs — tikai divas nedēļas, jo administrācija uzzināja, ka viņš tomēr nav precēts. Jaunajiem nācās strādāt par laukstrādniekiem pie saimniekiem.

Kļuvis ģimenes cilvēks, J. Galvāns atkal atgriezās darbā kūdras fabrikā. Vienmuļš racēja darbs. Tūkstošām reižu dienā jāatkārto vienas un tās pašas

kustības, nopelnīt var līdz četri lati. Taču galvenais, ka Jānis bija iemīlējis purvu. Sīkie, kropļie bērziņi, vaivariņu reibinošā smarža, tālumā saredzamo māju kontūras, tveice — te pagāja Jāņa Galvāna jaunība. Galvānu purvs nesalīca ne fiziski, ne morāli. Te viņš atrada labus darba biedrus, te iepazīna pastāvošās iekārtas neįēdzības. Līdz 1934. gada 15. maija apvērsumam Latvijā bija atļautas da-

žādas kreisās organizācijas, kuras, izmantodamas savas legālās iespējas, izvērta plašu agitācijas darbu vietējo darbaļaužu vidū. Tāda bija arī nelegālā Darba jaunatnes organizācija, kuras sekretārs toreiz bija Jānis Galvāns. Šī organizācija bija krietns palīgs Komunistiskajai partijai.

...1940. gads ienesa radikālas pārmaiņas arī purva dzīvē. Tas no akciju sabiedrības pāriet padomju valsts īpašumā. Īstie saimnieki kļūst paši strādnieki. Jāni Galvānu izvirza par tehniķi. Sākās jauns posms viņa dzīvē. Nācās daudz lasīt, pārkārtot smagos darbus, taču visam svitru pārvilka 1941. gada 22. jūnijs. Ielauzoties vāciešiem, Jānim Galvānam jāaiziet no tehniķa amata. Atkal rokās jāņem lāpsta, jāsvīst okupantu labā.

1944. gada augusta pirmajās dienās Padomju Armija atbrīvoja Līvānus. Jau 4. augustā sāka strādāt kūdras fabrika, kur par tehniķiem atkal darbojās Galvāns un Strods. Būtu naivi iedomāties, ka līdz ar pirmajām padomju varas dienām viss bija kā uz laktiņas nolikts. Tikai cilvēks, kurš izbaudījis visu darba grūtumu, varēja organizēt citus, iedvest ticību pārējiem strādniekiem. Viņš nebija priekšnieks, palika tikai pašu biedrs — Janka. Un tā laikam bija vislielākā uzticība. Vienkāršie kūdras raceji tikai teica: «Janka, kā labāk izdarīt, kā pārkārtot vienā otrā vietā...» Strādāts dažādos posteņos — par vecāko tehniķi, vecāko meistarū, iecir-

kņa priekšnieku. Visa purva izaugšme veidojusies ar Jāņa Galvāna tiešu līdzdalību. Mainījušies gadu gaitā speciālisti, taču Galvāns palicis uzticīgs purvam uz mūžu. Jau septiņus gadus viņš nēsā partijas biedra karti. Un ne tikai nēsā, bet attaisno viņam uzticētos pienākumus. Lai gan Galvāns tagad jau pensionārs, atpūta nav viņa dabā. Un vai var atstāt tik iemīloto purvu, ja tās bijušas un paliek otrās mājas. Bez saviem tiešajiem pienākumiem viņš ir strādājis par arodbiedrības priekšsēdētāju, tās locekli, bet pašreiz J. Galvāns ir tautas kontroles grupas loceklis.

Skrebelis šodien izmainījies līdz nepazīšanai. Gandrīz visi kūdras ieguves procesi mehanizēti. Arī strādnieki vairs nav vienkāršie kūdras raceji, bet kvalificēti mehanizatori. Galvenos darbus nu paveic kombaini BPF un PPF ar piekabi. Kūdru uz rūpnīcu vai izsniegšanas bāzi transportē vagonetēs ar dīzeļiem. Pašreiz purvā, ieskaitot Vaboles objektu, nodarbināti 190 cilvēki.

Plašas ir nākotnes perspektīvas. Tuvākā laikā paredzams nomelioret visu Skrebeļa teritoriju. Domāts atsākt darbus arī Pēternieku purvā. Līdzko uzsāks darbu jaunā biokīmiskā rūpnīca, šeit iegūs kurināmo frēzkūdrū.

Rītdienas rūpes. To simtām. Grūti ticēt, ka šim vīram būtu pāri sešdesmit. Gadi matos iekaisījuši sarmū, taču Jānim Galvānam nākotnes nodomu pilnam. Priekšā vēl daudz raženu gadu.

K. Amatnieks

Attēlā: priekšplānā — Jānis Galvāns.